

Фикҳ дарслари (229-дарс) Истисқо нима?

19:00 / 05.05.2023 1786

Истисқо қиблага қараган ҳолда дуо ва истиффордан иборатдир

Бу гапларнинг далили бор.

Аллоҳ таоло Нух сурасида:

السَّمَاءِ يُرْسِلُ ۝۱۰ غَفَارًا لَّكَ إِنَّهُ رَبُّكُمْ أَسْتَغْفِرُوا فَقُلْتُ

جَنَّتِ لَكُمْ وَيَجْعَلُ وَبَنِينَ بِأَمْوَالٍ وَيُمِدُّكُمْ ۝۱۱ مِّدْرَارًا عَلَيْكُمْ

«Роббингиздан мағфират сўранг, албатта, У кўплаб мағфират қилувчидир. Шунда устингизга ёмғирни мўл кўл қилиб юборадир. Ва сизга молу мулк ва бола-чақа ила мадад берадир ва сизларга боғу роғлар қилиб берур ҳамда анҳорлар қилиб берадир», дедим», деган (10-12-оятлар).

Аллоҳ таоло Бақара сурасида:

بِعَصَاكَ أَضْرِبْ فَنُقَلِّنَا لِقَوْمِهِ، مُوسَىٰ أَسْتَسْقَىٰ وَإِذْ

عَيْنَا عَشْرَةَ أَثْنَاءَ مِنْهُ فَانفَجَرَتْ^ط الْحَجَرِ

«Мусо ўз қавмини сероб қилишни сўраганида, «Асоинг билан тошни ур!» деганимизни эсланг. Бас, ундан ўн иккита булоқ отилиб чиқди», деган (60-оят).

Ушбу ояти каримадан Ислом умматидан аввалги умматларда ҳам истисқо бўлганлиги кўриниб турибди.

ءَاجَ : لَاقُ هُنَّ عُلَّالِا يَضَرِّسَنَ أَنْعَ
هَيْلَعُ هِلَّالِا يَلَّصَّ يَبْنَلِا يَلْجَرُ
عُجَلِا مَوِي بُطَخِي وَهَوَ مَلَّسَو
تَكَلَّهَ ، هِلَّالِا لُوسَرِا يَ : لَاقَفِ
لُبَّسَلِا تَعَطَّقَنَ اَوِ ، يَشَاوَمَلِا
هِلَّالِا لُوسَرِا عَدَفَ . هِلَّالِا عُدَافِ
يَفَوَ . مَلَّسَو هَيْلَعُ هِلَّالِا يَلَّصِ
: لَاقُ مَثِ هَيْدِي عَفَرَفِ : هَيْ اَوِ
مُهَلَّالِا ، اَنْثِعَا مُهَلَّالِا ، اَنْثِعَا مُهَلَّالِا
يَلِا عُجَلِا نَمِ اُورَطَمَفِ . اَنْثِعَا
لُوسَرِا يَ : لَاقَفِ لُجَرِا ءَاجَفِ ، عُجَلِا
تَعَطَّقَتَو ، تَوِي بَلِا تَمَدَّهَتِ ، هِلَّالِا
لَاقَفِ . يَشَاوَمَلِا تَكَلَّهَو ، لُبَّسَلِا
سُوْءُرِا يَلَّعُ مُهَلَّالِا : هِلَّالِا لُوسَرِا
، هَيْ دُوْالِا نُوْطَبَو ، مَآكَلِا اَوِ ، لَابِجَلِا

ئەي ئاورى فو رىج ش ل ا ت ت ب ان م و
ان ي ل ع ال و ان ي ل ا و ح م ه ل ل ا
ب ا ي ح ن ا ة ن ي د م ل ا ن ع ت ت ب ا ج ن ا ف
ال و ا ه ل و ح ر ط م ت ت ل ع ج ف ب و ث ل ا
ت ر ط ن ف ة ر ط ق ة ن ي د م ل ا ب ر ط م ت
ل ث م ي ف ل ا ه ن ا و ة ن ي د م ل ا ي ل ا
ال ة س م خ ل ا ه ا و ر ي ل ل ك ا ل ا
ي ذ م ر ت ل ا

Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам жумада хутба қилиб турганларида бир одам ҳузурларига келиб:

«Эй Аллоҳнинг Расули, чорвалар ҳалок бўлди, йўллар кесилди. Аллоҳга дуо қилинг!» деди. Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам дуо қилдилар».

Бошқа бир ривоятда:

«У зот қўлларини кўтариб:

«Аллоҳим! Бизга нажот (ёмғири) бер! Аллоҳим! Бизга нажот (ёмғири) бер! Аллоҳим! Бизга нажот (ёмғири) бер!» дедилар. Бас, жумадан жумагача ёмғирда қолишди. Шунда бир одам келиб:

«Эй Аллоҳнинг Расули, уйлар йиқилди. Йўллар қирқилди. Чорвалар ҳалок бўлди», деди.

Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Аллоҳим! Тоғлар ва адирлар устига, водийлар ичига ва дарахтлар ўсадиган жойларга», дедилар».

Бошқа бир ривоятда:

«Аллоҳим! Атрофимизга! Бизнинг устимизга эмас!» дедилар. Ўшанда (булутлар) Мадинадан худди кийим ечилгандек суғурилиб кетди. Унинг атрофига ёға бошлади. Мадинага бир қатра ҳам ёғмай қўйди. Мадинага назар солсам, худди гул билан ўралган тошдек бўлиб турган экан».

Бешовларидан фақат Термизий ривоят қилмаган.

Агар якка-якка намоз ўқисалар ҳам, жоиз.

Абу Ҳанифа раҳматуллоҳи алайҳидан бошқа фақиҳлар «Бу намоз жамоат билан ўқилади», деганлар.

Имом ридосини ўгирмайди.

Абу Ҳанифа раҳматуллоҳи алайҳидан бошқа фақиҳлар: «Жамоат билан ўқилган намоздаги имом ридосини ўгиради», деганлар.

Бунга зиммий ҳозир бўлмайди.

Чунки истисқога ҳозир бўлган мусулмонлар дуо учун чиқадилар. Аҳли зиммалар мусулмонларнинг дуосида қатнашмайдилар.

Имом Молик, Аҳмад ва Шофеъий: «Аҳли зиммага чиқиш ҳақида амр қилинмайди, аммо ўз ихтиёрлари билан чиқсалар, ўзларининг иши», деганлар.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.